

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„1/2” 1 „ 60 „
„1/4” — „ 90 „

ÎN STREINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
„1/2” 3 „
— 0 —

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.
— 0 —
ADRESA:
„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR,
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Christos a înviat!

Inceată acuși alergările pe câmp și acasă ale muncitorilor noștri țărani, și înceată apoi și frământările de suflet și de inimă ale cucernicilor noștri creștini, cari s'au apropiat cu frică și cu cutremur de sfintele taine, — și în inimile tuturor se stărnicește pacea și liniștea sufletească, pentru ca să se poată întâmpina fiește care cu străbuna salutare: *Christos a înviat!* — și răspundă fiecare cu credincioasă dovedire: *Adevărat a înviat!*

Cu câtă lumină se înfățișează această mare și însemnată zi a Paștilor, chiar și în cele mai ascunse sate, chiar și în cele mai săracuțe case țărănești!

Soarele pare, că e mai stăluitor, cerul mai senin, câmpul zîmbește în verdeață picurată ici coala cu câte o floare. Totul e mai curat, mai bun și mai sufletesc. Și precum în firea din afară așa și în ființa din lăuntru a omului, în suflet, e mai senin și mai dulce totul. Licurește ceva mângăitor, ceva înviorător, ceva primăvăratec, ce ne cade tuturor așa de bine. E gândul înviorător al învierii, e simțământul de izbândă asupra fioroasei morți, e nădejdea luminoasă a vieții de veci.

Eată ce ne face să iubim Paștile mai mult de cât ori-ce sărbătoare. În ea se tâlcuieste ceva din adâncul ascuns al sufletului omenesc: dorul de viață fără de moarte. Dorul acesta ce încolțește în toate inimile omenești, și care ne-a rămas, ca o amintire, ca un vis, din viața celor dintâiu părinți ai omenimei, pe cari Dumnezeu i-a făcut cu sfinte mâinile sale buni și nemuritori. Și precum simțim fiește care dorul nestins al vieții — dor din care isvoresc toate lucrările omenești ce simțesc spre nemurirea autorilor lor — așa simțim și în ziua învierii bucurie sinceră, că moartea a fost învinsă odată, și că *Christos a înviat!*

Dacă Domnul a înviat și noi vom învia — eată gândul cel mai apropiat ce-l însuflă învierea lui Christos.

Aceasta este taina învietoare a religiunii lui Christos de a întineri neconținut viața îmbetrănită a omenimei și a picura, eară și eară, nădejdea în inimile amărâte. — Aceasta se ne îndulcească și pe noi în zilele amari ce străbatem toți, și unul fiește care. Aceasta se ne îndemne a îmbrățișa cu toată dragostea crucea domnului și a ne alipi de sfântă biserică sa. Prin ea ni-se dă cea ce Isus ne-a hărăzit de a fi »fii lui Dumnezeu«. Chrisos a înviat!

Cu 1 Mai începe nou abonament

la

„Răvașul” Pe 1/4 de an costă 90 fil.
„1/2” „ „ „ 160 „
„1” „ „ „ 320 „

Restanțierii să binevoiască a-și achita datoria.

Răvașul nostru.

Un mare bărbat al bisericii, adânc cunosător al luptelor politice și al frământărilor sociale din jumătatea a doua a veacului trecut, episcopul din Mainz, *W. Emanuel Baron de Ketteler*, într'o cuvântare ținută preoțimei de supt ocârmuirea sa a zis, că dacă ar trăi sfântul apostol Pavel în zilele noastre, de bună seamă ar fi ziarist.

Isvorită dintr'o minte limpede și pătrunzătoare în firea lucrurilor, cum sunt toate scrierile și învățăturile lui Ketteler, această observație spusă pe înțelesul tuturor, ne amintește una dintre datorințele cele mai de căpetenie ale acelor, cari de soarte destinați sunt ca să fie ocârmuitorii firești ai poporului de rând.

Aducerea în legătură a marelui apostol și propovăduitor al neamurilor cu ziaristica, marea putere din zilele noastre, ne dovedește în chipul cel mai învederat schimbarea mersului istoric al întâmplărilor și faptelor omenești.

Ajunge să urmărim pe un tărâm măl larg propășirea noastră numai de un veac încoace, pentru ca să ne deschidem mintea asupra factorilor, cari ca o mare putere de chivernisive și organizare, au mișcat și împins neamurile în gruparea lor după sânge și obârșie, după lege și închinare.

Această mare și înspăimântătoare putere este presa sau ziaristica.

Felurită și răspândită, cum este azi ea a depășit marginile, între cari se mișca înainte de aceasta cu două-trei zecimi de ani. Cu brațele sale vânjoase astăzi ea adună și împrăștie, trezește și alină, mângăie și încurajază toate paturile obștei.

Și cea ce e mai de băgat în seamă, mai ales spinii și otrava presei din zilele noastre au ajuns să aibă un farmec de negrăit asupra straturilor mai de jos ale popoarelor. Chiar și asupra poporului nostru.

Doar nu în chipul cum această influință se obsearvă la alte popoare. Nu presa ocârmuită de cărturarii români pătrunși de dragoste și atragere de inimă pentru luminarea și îndreptarea poporului nostru pe căile propășirii firești ale individualității și aspirațiilor noastre naționale, culturale și bisericesti, îndreaptă și povățuește poporul nostru în multe locuri și ținuturi, ci în rindul întâiu o povățuiesc fițițele de un creițar ale gazetărașilor străini de moștenirea sfântă a strămoșilor noștri, de limba și de legea noastră.

Batjocura și otrava aceasta se vinde din casă în casă, în zile de țîrg și sărbătoare e purtată în mijlocul creștinilor veniți pentru treburi la oraș. Și când merg acasă cu inima scăzută trebuie să vezi, cum pe lângă câte un pricepător de carte, se îndesuesc oamenii cu grămada ascultând cum glăsuește cela din »novele«.

Pe calea aceasta se răspândește o putere netăgăduită în sprijinul tulburărilor și a momirilor, cari toate rivnesc la scoaterea poporului nostru de sub ocârmuirea, sub care a stat pân' acum.

Și unde zace pricina?

În rindul întâiu în nebăgarea în seamă a împrejurărilor schimbate, în neorientarea și îngrijitoarea lipsă de judecată multora dintre »conducătorii firești« ai poporului nostru.

Numai așa ne putem iuchipui — ca să amintesc un cas — că chiar din sinul preoților din eparchia Orădană vezi eșind din când — în când cate o nărozie, ca abunăoară cea dela Sâmbățșag.

*

Urmărind acum mersul lucrurilor: răspândirea treptată a nouălor învățături asupra celor mai mari și sfinte legături, cari au lăntuit pe frate de frate, pe neam de neam, pe creștin de creștin,

Vicarul Maramureșului **Tit Bud.**

adecă asupra *legăturilor de sânge și lege, de limbă și închinare*; vedem pe zi ce merge, cum presa din slujba acestor nouă idei, depărtează punctul de gravitațiune a grupărei popoarelor de pe temeliiile, pe cari aceste s'au închiegat și s'au întărit, începând dela cel mai îndepărtat trecut. Aceste vechi și firești temelii sunt individualitatea națională, limba și religiunea.

Limba și religiunea dau unui om timbrul și caracterul cel mai marcant, prin care el se deosebește de alt om, care pe din afară poatră o formă asemenea și de-o potrivă cu dînsul.

Nașterea ne dă numai chip de om. Limba și legea ne dau calitatea și însușirile de om.

Și când se vor șterge și pierde aceste două peceti ale *eului* nostru, ne vom pierde și stinge și noi Românii, ca individualitate și factor istoric.

Aceasta este marea deosebire între răsvrătirile oamenilor din veacurile apuse, și între răsvrătirea materială și socială, în fața căreia azi-mâne vom sta zăpăciți cu toții.

Cele două mari răscoli, — *reformațiunea și revoluția francesă* — în luptele sângeroase, de cari au fost urmate, n'au șters, n'au slăbit, ba din contră au făcut pe om și mai conștiu de rolul și însemnătatea conștiinței naționale.

După acest sfânt și natural principiu s'au închiegat toți cei de un sânge și o spiță, dând astfel o altă formă hartei europene.

Din naționalism și libertate azi se pare, că ajunge. —

»Suntem liberi, dar n'avem pâne. Dați-ne pâne! Ce, cum și de unde? Noi nu întrebăm«.

Ei nu cunosc limbi și neamuri deosebite. Un mare profet al nouălor învățături strigă: Un singur neam cunosc astăzi, neamul neîndestuliților.

Legea noastră și rânduiala de a trăi întemeiată de Mântuitorul lumii totdeauna a răspuns greutăților și marilor întrebări, cari s'au ivit în mersul veacurilor între oameni.

În zăpăceala, în care a aflat'o răsviătirea cea mare din Franța un preot de rînd, *Lacordaire* pe încetul dă de urmele eșirei, află glasul, care putu străbate în urechile asurzite de vaete și zingănitul armelor cumplite.

Și cu aceasta dovedi, că Biserica n'a jurat credința nici unui sistem de guvernare.

Bărbați cu minte și inimă mare, știură să deosebească elementele de origine D-zeiască, de cea ce-i făcut și întocmit în Biserică de minte și mâna omenească. Cele dintâiu nu pot fi supuse schimbărilor, aceste din urmă înse pot fi strămutate și potrivite cu spiritul chimbăcios al vremurilor și împrejurărilor.

Chibzuind chiar asupra acestor elemente suntem în drept a zice, că Christos a întemeiat Biserica pentru toate vremurile și toate neamurile. —

După întemeiere îndată la început a stat în slujba imperialismului, dat'a mâna cu feudalismul, vorbit'a grecește în Atena, latinește în Roma, învățat'a limba primitivă a goților, francilor, germanilor și pentru aceea n'a devenit instituțiune grecească, romană, feudală, gotică, francă ori germană. —

S'a potrivit vremurilor. Incolo a rămas cea-a fost și va fi aceea ce este!

Pe vremea lui Carol al V-lea și mai ales alui Ludovic al XVI era aristocrată, ca apoi peste o jumătate de veac, chiar preoții și ocârmuitorii ei să stee în fruntea democrației adevărate, creștinești.

În totdeauna cu ce arme a fost atăcată cu aceleași arme s'a și apărât.

Pe calea organizării sociale și a vindecării relelor ce pas de pas ne întimpină și Biserica, și conducătorii ei de astăzi, trebuie să se afirme ca buni cunoscători ai mijloacelor pentru ridicarea neajunsurilor, cari în suta din urmă s'au adunat în grumazii societății omenești.

Arma cea mai puternică, cunoscută, și potrivită pentru răspândirea învățăturilor sale este ziaristica.

Eată rostul cuvintelor luminatului episcop Ketteler. De bună seamă Sf. apostol Pavel de ar trăi azi ar fi ziarist. —

Dar să fie presa aceasta a noastră, și ai noștri să vorbească pentru noi. Cărturarii cumiți să arunce raze de lumină conducătoare în rîndurile poporului nostru. Și să punem presa aceasta în slujba tuturor stăruințelor noastre sociale și culturale. —

Se va zice, nu toți sunt chieați să deie idei și învățături organizatoare.

Nici nu-i trebuință!

Biserica engleză n'a avut decât numai un Newman, numai un Manning, Apusul n'a avut decât un singur Lavigerie, America numai un Ireland și un Gibbons.

Soartea unui popor nu atârână dela aceea, că toți cărturarii săi să fie oameni mari și cu carte multă. Să cere numai ca fiește care cărturar, postul la care a ajuns în urma trudei și a

puterilor sale, mici-mari, cum vor fi, să-l facă cu vrednicie pîntr-un sfânta sa chieamare și datorință.

În cercul seu de muncă fieștecare din noi poate fi mare. —

În chipul acesta avem noi Românii să ne închiegăm și să pornim pe calea ce duce la arsenalul de unde avem să ne scoatem armele întru apărarea, luminarea, și îndreptarea poporului nostru, cătră învățăturile curate și potrivite cu firea și stăruințele noastre ca popor creștin și român. —

Imbinarea și contopirea idealurilor noastre culturale și bisericesti în o presă ocârmuită de oameni pricepători și cu rivnă; răspândirea acestor învățături și idealuri prin cei puși de ocârmuitorii ai poporului: Acesta este Răvașul vremurilor. Acesta este Răvașul nostru!

Purtători de grije ai acestui Răvaș vin între noi în numele Domnului. Osana lor!

Dr. Constantin Pavel.

Crestături.

— Congregația comitatului Cluj este conchemată pe 28 Aprilie n. 1905. Va să zică într-un comitat, a cărui populațiune în mare majoritate sunt Români conghemată pe Vinerea mare a Românilor. Oare din neștiință? Să nu știe ilustrul conte, comitele suprem al nostru, și distinsul vicecomite Dozza Endre, că 28 Aprilie cade de Vinerea Paștilor noastre? Sau doar lucrul e calculat, ca reprezentanții Românilor, puțini câți sunt, fiind între ei mulți preoți, să nu poată lua parte la conghemată. Ori cum ar fi e foarte duros, și cerem ca să fie respectate și sărbătorile noastre, a Românilor creștini, măcar ca și ale concetățenilor noștri de legea lui Moise.

— Unitatea ortografiei. Preaveneratul consistor delă Blaj a dat următorul circular cătră întreg clerul archidiècesan:

Pentru introducerea ortografiei fonetice.

On. Academia română din București nesuind a determina ortografia limbii române și a unifica modul de scriere al tuturor românilor, în anul trecut a acceptat principiul fonetic întru toată întinderea lui, și pe baza acestuia a stabilit regulile pentru scrierea fie-cărui sunet al limbii române prin semn propriu, fără nici o considerare la etimologia cuvintelor.

Aceste reguli a binevoit a ni-le comunica pe lângă cercetarea, ca să luăm măsuri, ca acel mod de scriere să fie introdus și la noi atât în școale, cât și în toate scrierile din ținutul supus păstoriei noastre.

Noi considerând de o parte foloasele, ce ar rezulta din unificarea ortografiei, ear de altă parte modul de scriere zicînd așa general întru aceste părți, considerând mai incolo părerile manifestate de corpurile noastre didactice, am hotărât, ca de aci înainte toate cărțile destinate pentru usul școalelor noastre de ori-ce numire să se tipărească cu ortografia stabilită de onorata Academie română la anul 1904.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 18 Mart. 1905.

Victor Mihályi m. p., Archiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Încrestăm acest circular de o însemnătate epocală. Faptul că Blajul, prin reprezentanța sa supremă, se su-

pune în sfârșit principiului fonetic în ortografie înseamnă un pas mare. Dar oare nu ar fi chestie de același folos și de disciplină, pe care biserica trebuie să o reprezinte în toate, a introduce aceeași ortografie, nu numai în cărțile destinate pentru usul școalelor, ci și în cele bisericesti, și încă uniform, nu numai la Blaj, ci în toate diecesele bisericii noastre unite cu Roma? Să sperăm, că și aceasta se va face — măcar de dragul consecvenței — cât mai curînd, și nu numai pe terenul ortografiei, ci și pe cel al limbii, ca să iese odată și biserica noastră din anomalia culturală, în care a ajuns.

Răsboiul din Asia.

Pe mare.

Atențiunea lumii acum e îndreptată spre mare. Toate mișcările flotelor inimice sunt pândite și se așteaptă bătaia, care va fi una dintre cele mai mari bătăi, ce lumea a văzut pe mare până acum. — De o vreme încoace până în 22 April. flota rusască s'a ținut în porturile franceze. În 22 l. c. a părăsit aceste porturi și înaintează prin apele chineze. Să crede, că Rosdestwenski va încunju ora ce ciocnire, până să va putea unii cu a doua flotă rusască condusă de Nebogatov. Torpedoarele rusești țin paza cătră țarmuri. Pescarii spun, că în 21 și 22 Aprilie s'au auzit bubuituri de tun. Poate, că flota rusască a făcut deprinderi de arme, dar să poate și aceea, că a fost o ciocnire între Ruși și năile japoneze trimise în recunoaștere. Despre Rosdestwenski să scrie, că ar fi greu morbos. El să bucură de dragostea și respectul tuturor oficerilor și soldaților din flota sa. La insula Corregidor s'au văzut în 22 și 23 April. vase mari de răsboi, despre cari să presupune, că sunt japoneze. Preste tot știrile, ce vin sunt foarte nesigure. Și Rușii și Japonezi — din cât pot — să feresc, ca să nu li să poată afla gândurile. —

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI

Misiunile în Țara Hațegului.

Riu-alb, la 19 Aprilie 1905. Dă-mi voie, dle redactor ca să descriu pe scurt, cum au decurs misiunile populare ținute în Riu-alb, în 14—16 c.

Inceputul.

În 14 Aprilie, la 3¹/₂ oare d. a. sosind Prea On. dn vicariu foraneu Dr. Iacob Radu, s'a bătut toaca și s'a tras clopotele, iar când era pe la înserat am mers la sf. Biserică unde s'a servit »Denia« pontificînd vicarul, iar parochul cu învățătorul comunal au asistat ca cântăreți. După »Denie« a predicat vicarul ca de introducere, mai bine de o oară.

După serviciu a urmat mărturisirea poporenilor din parochie până noatea târziu. (Prea iute s'au început. Red.)

Sămbătă 14 Aprilie n.

Utrenia a servito parochul din Riu-alb. La 8 oare a. m. a sosit și protopopul din Orăștie Dr. Traian Frențiu, carele dimpreună cu vicarul au ascultat mărturisiri. La finea Utreniei a predicat iar vicarul, iar la sf. liturgie servită tot de parochul actual din Riu-alb a predicat mai bine

FOIȚA RĂVAȘULUI

Răsunare.

M'a amăgit o ziulică n'reagă
Un fluture cu albastre aripioare.
Și-acum îmi bate inima pripită.
Se așeza șagalnică pe-o floare
Și când s'o prind se ridica n' slavă,
Pân' am pierdut-o n' deset de dumbravă.

Am desperat. Însăngerând de rane
Și supărat, m'am dus eu la isvorul
Ce șopotea pe sclipitoare prunduri
Și cum de rane m'îmi spălam piciorul —
Tiptil o vîd cum vine... vine — eat-o
Am prins-o de năcas.... și-am sărutat-o.

Emil A. Chiffa.

DIÎN TRĂCUT

— Din volumul »Între Prut și Someș« de Aug. Paul. —

Era pe la oarele două. Soarele de toamnă întorse de amiază-zi și lăsase tocmai atîta umbră câtă ne trebuia, să putem sta nesuperați în vechiul tîrnaț al casei noastre.

În stînga »găbănașul«, șindilit de curînd, avînd câte-o cruce în cele două colțuri ale acoperișului. Din el și până în casă un stobor, care

desparte »odorul« de grădină, ear în grădină »un pomnițariu«, un nuc, câți-va vișini, niște tușișuri de meri, cari au particularitatea, că nu produc mere decât tot în al doilea an. Mere mititele și dulci, cari însă nu ajung a să coace nici odată. Să fac prin lunie, ear pe la începutul lui Iulie le-am mîncat pe toate, noi și vecinii. Pomi neglijiați, așteptînd mîna îngrijitoare, care să facă din ei un isvor de venit și isvor de plăcere. În fața noastră poarta, în mijlocul unui gard cu streșină, ear în dreapta un »acaț« și lângă acăț fântîna. Dincolo de fântîna »ocolul«, apoi grajdul și șura și lângă șură câteva »fărcituri« de fîn.

Pe poartă intră a gale »cătana«. Are opinci nouă și e radios, ca în totdeauna, când mē vede pe mine. La 1848 l'a recrutat Kossuth la honvezi, cum a recrutat pe atâți alți Români. După ce Kossuth a depus armele l'au recrutat în oastea împărătească și doisprezece ani nu s'a mai întors acasă. Din băiat, ce era, când a mers în cătane, s'a întors coșcoaga bărbat cu mustețe și cu multă înțelepciune. Vēzuse toată împărăția austriacă din Lombardia până în Galiția și delă Brașov până în Pojon. La 1854 a fost și în țara românească. În sat i-a rămas numele »cătana«. Până în ziua de azi nimeni nu-i zice altfel.

— Vii acasă, pe câte-o țîră de vreme, îmi zice »cătana«, și nici atunci nu stai cu noi. Unde ai fost iară?

— Am fost la Șomcuta și la Baia-mare. Azi e lesne de călătorit, bade cătana. Nu mai e ca înainte de asta cu treizeci de ani, când ne trebuia câte două zile până în Baie.

— Când ai plecat din Baie?

— Pe la »prânzul cel mare« (9¹/₂). Am făcut încunjur pe la Jibou, unde am și »gustat« și acuma iată-mē-s aici. Din Baie până aici nu-ți trebuie mai mult de trei ceasuri.

— Așa-i. S'au schimbat vremurile. Cu »caru de foc« poți »mere amu« unde vrei, tot fluerînd și cu »clopu« într'o ureche, numai bani să ai.

*

Mintea mea sbura înderēt, înainte cu douăzeci și opt de ani. Făcusem doi ani la școala românească din Șomcuta.

— Ar trebui dus »pruncu« la Baie, zise într'o zi mama, ca să învețe mai departe.

— Apoi să-l ducem, răspunse tata.

Anul școlar să începea atunci la 1 Octobrie, însă regulamentul pe semne nu era așa aspru pe acele vremuri, căci pe nime m'au dus la școală cu trei săptămîni mai tîrziu și n'am avut nici o dificultate la înscriere.

Era o zi de Duminecă, 18 Octomvrie 1874. Nu să făcuse încă de ziuă și eu eram de mult treaz. Mē păsteau gândurile și grija școalei și mē svircioleam în pat.

»Preuteasă!« aud odată glasul tatii, »câte mîerțe de mălai ai pus în car?«

— Douēsprezece.

— Or ajunge?

— Apoi de aici voi scoate vr'o cincisprezece zloți și mai am cincisprezece, pe care îi țin în »puii lăzii«, de când ne-a venit »subsidiul«.

de 1 oară Dr. Frențiu, după care s'au cuminecat cei mărturisitori aproape la o sută persoane.

La 12 oare prânz. După amiază la 3 oare s'a servit înseratul, la care iar a predicat la început vicarul, după aceea Dr. Frențiu. Apoi s'au ascultat mărturisirile, la cari au mai asistat preoții din Șerel, Poroș, Rechitova, Valiora și sfânta Maria la o altă 8 preoți până noaptea târziu așa că cina abia la 10 oare s'a putut servi.

Duminică, în 16 I. c.

Dela 6 oare a. m. s'au început iar mărturisirile, la 8 oare a. m. au venit și ceilalți preoți așa, că acum mărturisiau vre-o 15 preoți prin case private, anume câștigate spre acest scop.

Poporul din sate vecine alerga tot ciopoare, când în fine preotul din Șerel Benjamin Suciuc, îmbrăcat în ornate și cu prapori a sosit cu poporeniului.

Era tare mișcător a vedea cum sosesc oamenii ca ploaia, îmbrăcați în haine de sărbătoare.

Acum nu mai încăpea în biserică din Riu-alb. Dar pe la 8 oare, când s'a început »mănecatul« de către vicarul, era să nu mai încapă nici în cimiter. Pe la 10 oare, când s'a început sf. liturgie servită de vicarul Dr. Radu, de protopopul Dr. Frențiu și de preotul Sofroniu Oltean, vre-o 14 preoți tot ascultam mărturisiri și au ascultat până după 11 oare mai mult, după ce s'a sfârșit sf. liturgie încă tot veneau oameni străini la mărturisire. S'a început cuminecarea din 3 potire de către cei 3 preoți concelebranți.

Eară o privește marea a vedea atâtea mulțime alergând cu sete a-să împărtăși cu sf. Taine. S'au mărturisit și cuminecat aproape la o mie de persoane. Intre cari și întreaga preoțime. S'au spovedit oameni, cari de 30—40 de ani nu s'au spovedit.

Astăzi la Utrenie a predicat iar vicarul, iar la Liturgie Dr. Frențiu, dar mai mult nu în biserică, ci afară sub cerul liber, pentru că în biserică nu ar fi încăput nici $\frac{1}{4}$ din poporul adunat. Cântările dela sf. liturgie le-a executat cu pruncii școlari învățătorul comunal din Riu-alb, carele fiind un creștin bun și cântăreț mare, de voie bună a instruit pruncii, ceea ce alt învățător de stat ori comunal nu o face. Laudă lui.

Au alergat popor mult din satele vecine, chiar și neuniți, pe cari noi necunoscându-i i-am mărturisit »bona fide«, că sunt de-ai noștrii, doar »Dumnezeu nu voesce moartea păcătoșului«.

Deși primăvara asta e ploioasă, totuși bunul Dumnezeu s'a îndurat, că în acele zile pentru noi de sărbătoare, ni-a dat zile senine și frumoase de ne-au succes misiunile peste așteptare. În fine vicarul prin o predică acomodată a închis misiunile, după carea ingenunchind cu toții ne-a împărtășit și binecuvântarea Arhierescă a prea iubitului nostru Arhieru.

Sinodul vicarial.

Cătră 12 oare unii preoți încă tot mărturisseau la creștini, dar au fost avisați de domnul Vicariu, că se începe sinodul, și au alergat cu toții la sf. Biserică rămânând încă oameni nemărturisitori și s'a început sinodul prin cântarea: »Împărate Ceresc«, după carea s'a deschis sinodul prin presidiu, prin o vorbire tare frumoasă și acomodată.

Tata căpătă dela episcopie un »subsidiu« de vr'o 66 florini pe an, în două rate. Odată cu rata veniau și chitanțele de rețineri. 1. Pentru »tipografia diecesană« 5 fl. 2. Pentru fondul »viduorfanal« 5 fl. 3. Pentru »preparandie« 5 fl. Rămăneau vr'o 17 florini. Mai târziu veniau alte chitanțe) 4. Pentru »Predicatorul« și »Cărțile Săteanului Român« a lui Popa Nicolae Fekete Negruțiu 5 fl. 5. Chitanța lui Huza, notar la Consistor, asupra sumei de 5 fl., (luați »împrumut« dela popii, despre cari știa, că nu vor reclama). Protopopului încă i-să convenia. 6. Pentru trimiterea subsidiului 50 creștari, așa că din bietul »subsidiu« nu mai rămânea aproape nimica. Zău, când te gândești, că pe acele vremuri numai »subsidiul« era unicul isvor de venit în bani al unui preot din părțile noastre (restul în natură: din »clej«, »bir«, zile de lucru; venitele stolare slabe de tot. Doar preotul, care avea moșie dela părinți ori socri, dacă era mai ajutat), și că și acela era ciuntit prin fel de fel de rețineri, trebuie să te miri, de unde și cum putea să trăiască și să se îmbrace preotul cu numeroasa sa familie și să-și poarte și copii pe la școli?

Las, că situația preoților nici până în ziua de azi nu s'a prea îndreptat și așa numita »congruă«, după toate prevederile omenești, nu va ajunge a fi tranșată nici într'o sută de ani...

— Ar trebui să-i cumpăr »pruncului« un »câput« de iarnă și niște haine de postav — continuă mama.

— Nu-l învăța de pe acuma cu haine domnești. Cioarecii de lână și surmanul, ce i'au țe-

Toate punctele din program s'au desbătut cu seriozitate și tact demn de un sinod. Prezenți au fost și nescari învățători și puțin popor, pentru că poporul după serviciul divin s'a împrăștiat la ale sale. Dintre preoți au absentat 3 escusați și 1 neescusat.

Pe basa rapoartelor tabelarii de pe anul trecut starea districtului cu finea anului 1904 se prezintă în chipul următor:

Nrul preoților fungeți a fost în anul trecut 22 și adecă 21 preoți și 1 cooperat, cu 1 preot mai puțin ca în anul trecut, repausând Corneliu Iubaș din Stei. Cantor docenți 1. cantori 28.

Dintre cantori a repausat Ioan Dragota din Rechitova. Preutese văduve au fost 7, iar orfani de preoți 4.

Casuri de naștere 585 mai mult cu 31 ca în anul precedent. Legiuți 224, nelegiuți 61. Mai mult cu 17 ca în anul 1903. Repausați 192 bărbați 208 femei mai mult cu 11 ca în anul 1903. Numărul celor botezați întrece cu 185 pe al celor repausați.

Căsătorii curate greco-catolice 103.

» mixte 7, mai puțin cu 9 ca în anul trecut. Concubinate 167 cu 40 mai multe ca în 1902 în 1903 nu s'au numărat.

La școlile noastre au funcționat în 1904 8 învățători și 2 învățătoare cu totul 10, din cari 1 învățător cantor și 9 numai învățători.

În 1904 am pierdut școala din Totești făcându-se de stat.

Afară de cea din Șerel sunt corăspunzătoare, dar prea puține pentru numărul cel mare al celor obligați la școală și am avea lipsă de cel puțin încă odată atâtea școale și de 2 ori atâtea învățători, ca să poată frecuenta școala cel puțin 80% din pruncii deobligați.

Afară de școlile noastre copiii din unele comune mai frecventează 5 școale de stat 2 comunale și 4 de altă confesiune.

I. Prunci obligați. a) la școlile noastre 6—12 ani fii 723 fete 740 = 1463. 13—15 ani fii 377 fete 376 = 753; b) școlile confesionale 6—12 ani fii 17 fete 6 = 23, 13—15 ani fii 3 fete 3 = 6; c) școale comunale 6—12 ani fii 44 fete 35 = 79, 13—15 fii 23 fete 22 = 45; d) școale de stat 6—12 ani fii 87 fete 98 = 185 13—15 ani fii 41 fete 46 = 87. Suma totală al celor obligați 6—12 ani fii 871 fete 879 = 1750 13—15 ani fii 444 fete 447 = 891.

II. Au frecventat. a) școlile noastre 6—12 ani 695, 13—15 ani 230; b) școlile confesionale 6—12 ani 19, 13—15 ani 5; c) școlile comunale 6—12 ani 66, 13—15 ani 24; d) școlile de stat 6—12 ani 153, 13—15 ani 86. Suma totală a celor ce au frecventat dela 6—12 ani fii 472 fete 461 = 933, 13—15 ani fii 166 fete 179 = 345.

Cătră oarele 1 p. m. încheindu-se sinodul am mers cu toții la prânzul comun la parochul din Riu-alb, preoții, învățătorii și o învățătoare, unde după atâtea osteneli ni-a căzut bine prânzul de post.

La prânz nu au lipsit nici toastele, toastând Prea On. D. Vicariu pentru parochul Iosif Stupinianu și soția lui, că n'a cruțat nimic, nici ostenelile nici spese, pentru reușita misiunilor sacre proiectate și pentru îndestularea fraților preoți și

sut și cusut surorile, îi vor ținea mult mai cald, decât »ronghiurile« cele scumpe de tîrg. Te-ai gândit însă, unde-l vei »băga în cortil«?

— D'apoi, că pruncii »moașii«, Marcu și Nicodim, is la Voanța. Nu știu, ce să fac? La »calvânul« acela mă tem, că n'a învăța ceva lucruri bune. Să ved, poate l'a primi Hoalbedințioaie.

— La Voanța plătesc pruncii un zlot și douăzeci de creștari pe lună, pentru care le dă culcușul, (câte doi într'un pat), le face foc în »sobă«, le fierbe și le coace din cele duse de acasă și le spală cămeșile. Hoalbedințioaia mă tem, că va cere mai mult.

— A cere ea și ne-om mai și »alcări« și i-oiu plăti pe o jumătate de an. Apoi oiu cumpăra »pruncului« cărți și ce i-a mai trebui și dacă oiu vinde »mălaiul«, tot mi-a mai rămânea ceva pentru fete, să le cumpăr încălțăminte.

Stelele luciau încă pe cer, când ne așezăram în car. »Mutulucu« pusese în car încă de cu sară trei saci cu »mălaiu«, fiecare câte de un »chiubăl«. Preste saci pusese fîn, ear deasupra un țol, potrivit așa, ca să putem șede pe saci. Tata ne-a însoțit până la poartă și a stropit carul și boii și pe noi cu apă sfințită.

— Cea Bodor, Hois Cendea! — așa-i mîna »Mutulucu« boii. Înaintea noastră ședea »moașă«, într'un alt car cu boi. Carul »moașii« era și el încărcat cu 3—4 chiubele de »mălaiu«, ear boii îi mîna »Baciu«*).

*) La noi fiecare om are câte o poreclă.

a celor lați oaspeți. Preotul Iosif Stupinianu f. răspunde mulțămînd Prea On. D-Sale și M. Oni domn Dr. Traian Frențiu, pentru ostenelele prestate cu conducerea acestor misiuni prin predicarea neîntreruptă și de încheiere golește pocălul de vin în sănătatea Prea bunului și iubitului nostru Arhieru Vasilie, carele s'a îndurat a-ne trimite pe lângă dorința de un succes bun la reușita acestor misiuni și binecuvîntarea Arhierescă.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Vestim tuturor cu plăcere, că vindem următoarele cărți în folosul bisericii celei noue:

Cursele Diavolului, narațiuni populare, de I. Bochiș. Prețul 70 fil. plus 10 fil. porto postal.

Periculoși pentru stat, narațiune de Bolanden, trad. de Ioan Bochiș. Prețul 30 fil. plus 5 fil. porto postal. Pentru 1 cor. 10 fil. le trimitem amindouă.

Asemenea toate scrierile d-lui Canonic Dr. Bunea din Blaj, se vînd la noi, în parte în folosul bisericii celei noue.

Au mai dăruit la fondul bisericii noue din Cluj:

Nr. 207. Adolfina Hossu din Tic 2 cor. 10 fil.

Nr. 208. Petru Moldovan din Tic 2 » — »

Nr. 209. Credincioșii din Tic 10 » 04 »

Nr. 210. Dna Eloare Galos din Tic 2 » 20 »

Nr. 211. Petru Pușcaș Nuț, curator primar 1 » — »

Nr. 212. »Din Joia mare« . . . 10 » — »

Nr. 213. »Un preot« 1 » — »

D-zeu să le răsplătească cu darurile sale cele bogate!

— **Dar de Paști.** Preastimata Dnă Hermine Wechsler m. Muntean, pe întrecute cu Venerab. și demnul său soț Dionisiu Muntean, notar cerc. în Ofenbaia, eară a cauzat micului popor gr.-cat. din Ofenbaia bucuria sufletească, dăcuind bisericii — chiar în prezilele Sf. Paști — 3 frumoase perdele, pentru ușa principală în culoare roșie, cu cruci aurii, ear pentru cele laterale în culoare vînată. Pentru acest dar binevenit, făcut din îndemnul propriu cu sentiment de religiositate și caritate, subscrisul, nobilei Dne Hermine Muntean, în numele parohieului: îi aduce ferbinte mulțămîntă. Dzeu să-i răsplătească cu darurile sale cele bogate pentru acest dar de creștinească caritate și religiositate. Ofenbaia, în 26 April 1905. Ioan Is. Tordai, ieromonach, adm. par. gr.-cat.

— Cetitorule, lățește »Răvașul« între cunoscuții și vecinii tel.

După-ce ai cetit foaia nu o arunca, nici nu învălu cu ea mărfuri, ci dă-o să o cetească cineva, care n'a putut-o încă abona.

Ori-cine a căpăt'o așa și-a cetit'o să facă și el asemenea.

Din mână în mână să meargă »Răvașul« la zeci și zeci de inși!

Haidi! Haidi! Haidi! Haidi!

Când sosirăm în hotarul Lemnicului să făcea de ziua. Înghetase pentru prima oară în aceea toamnă și carul zăcănia greu din bulgăr în bulgăr. Când a răsărit soarele, cele dintăiu raze ale lui căzură pe niște porumbele coapte, ce stăteau învălitate de bură pe crengile porumbeilor din marginea drumului.

Am »mas« în ziua aceea la Șomcuta și Luni dimineața am pornit mai departe. D'abia Luni înspre seară am sosit la țintă.

Așa ținea drumul pe atunci câte două zile până la Baia-mare, ear azi pornești de aci la douăsprezece din zi înainte de vremea »ojinei« sosești în Baie. Ori, venind de acolo, pornești la prânzul cel mare și când e mai bună »gustarea« ești acasă.

»Cătana« se uită la mine și zimbea.

— Dumneata spui de Baia-mare, răspunde cătana. Ce-i până acolo? Două, trei poște. Și apoi dumneata ai mers cu caru. Dar eu ce să zic, care am umblat toată împărăția pe jos și cu »borneu« în spate și pușca pe umer? Câte sute de poște am făcut eu pe jos?! Da, »amu« și cătania-i mai ușoară. Cătanele nu le mai duc așa de parte, ci le lasă pe aici, prin orașele noastre și nu le țin câte doisprezece ani, ca pe vremea mea. Ear când se întemplă, să le ducă la »Beciu«, ori în Bosnia, să duc cu caru de foc.

Și »meghiș« par'că cătanele de azi nu sunt voinice, cum eram noi...

— **Ouă încondeiate.** Primim următorul Apel: Pentru a putea compune atât pentru expoziția din vara aceasta, cât și pentru muzeul nostru etnografic o colecție cât mai completă de ouă încondeiate cu desemnuri și motive originale și tipice românești, ne adresăm pe această cale tuturor prietenilor noștri și în prima linie conducătorilor despărțimentelor noastre, ca din incidentul sărbătorilor de Paști să adune din ținuturile lor cele mai frumoase și mai caracteristice modele de ouă încondeiate și să ni le trimeată pe seama colecțiilor ce pregătim. (Adresa: Biroul Asociației, Nagyszében, strada Morii Nr. 6). Sibiu, în 24 April 1905. Presidiul Asociației. Șuluțiu.

— **Convocare.** Prin aceasta convocăm adunarea de primăvară a despărțimentului Cluj al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș pe ziua de 21 Maiu n. în școala din Feleac, cu programul următor: 1. Asistare în corpore la s. liturgie la 8 oare a. m. 2. Deschiderea adunării. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Prelegere practică. 5. Aprețierea ei. 6. Raportul cassarului. 7. Disertațiuni. 8. Aprețierea lor. 9. Designarea locului adunării viitoare și statorirea disertațiilor și prelegerii practice pentru viitor. 10. Inchiderea adunării. Feneșul-săseșc, 22 April 1905. Ioachim B. Pop, inv. primar, president. Ioan Gocan, inv. notar. NB. Tot în numita zi d. a. își va ținea acolo adunarea și desp. Cluj al Asociației. Eventuale schimbări de program sau pornirea din Cluj a întregului corp învățătoresc se va comunica prin »Răvașul«.

† **Ioachim Frențiu.** Clerul diecesei din Lugoj a pierdut un vrednic confrate și iubitul nostru prieten și frate în Christos Dr. Traian V. Frențiu, protopop în Orăștie a pierdut pe iubitul său tată. Primească sincere condolențele noastre! Eată durerosul anunț ce ni-s'a trimis:

Cu inimă frântă de durere auzăm, cum-că scumpul nostru tată, frate și socru *Ioachim Frențiu*, Asesor Consistorial și paroh gr.-cat., după un morb greu și îndelungat, Miercuri în 19 Aprilie 1905 la oarele 9 $\frac{1}{2}$ seara în anul al 69-lea al etății și al 42-lea al preoției, fiind împărțit cu sf. sacramente ale muribunzilor și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza întru așteptarea învierii de obște, Vineri în 21 Aprilie la oarele 3 d. p. în cimiterul gr.-cat. din loc. In veci pomenirea lui! Zăbran, la 20 Aprilie 1905. Eva Birou n. Frențiu, ca soră, Lucreția Frențiu, Maria Gruescu n. Frențiu, Corneliu Frențiu, Dr. Valeriu Frențiu, ca fii și fice, I. Gruescu, ca ginere.

— **Mulțămită.** Din incidentul trist al răposării soțului meu neuitat Ioan Pop Reteganul, fiindu-mi cu neputință a mulțami tuturor separat, aduc pe aceasta cale mulțămite ferbinte a familiei mele lovite, tuturor acelor, cari prin înfătoșarea lor în persoană la înmormântare, ca preoți concelebranți, sau ca public onorant, sau prin scrisori și telegrame de condolențe cu buna voință, sau încercat a-ne mângăia în durerea noastră covârșitoare. Reteag, la 20 Aprilie 1905. vād. Luisa Pop Reteganul născută Beșan.

— **Despărțimentul Ardușat-Someș** al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. români din A. Diaconatul Sătmariului« — diecesa Orăștiei mari, — își va ținea adunarea generală a 3-a zi de Paști, în 2 Maiu st. n. în comuna *Acua*, la care toți membrii ordinari, onorari și părțitorii înțământului popular cu onoare sunt invitați. Programul scris de președ. Alexe Pop, parochul Sătmariului și de secretarul Nechită Cirtiu, e așa de bogat de numără 24 puncte.

— **Himen.** D-șoara Silvia Birtolon, din Valeasului și dl Victor Tufan, teolog absolut din Lăscud își vor serba cununia Marți în 2 Maiu st. n. în Biserica greco-catolică din Lăscud.

— **Comitetul parochial gr.-or. din Bonțida** invită la sfințirea școlii gr.-or. române elementare din Bonțida ce se va face Marți, a treia zi de Paști, la 19 April (2 Maiu) 1905. După sfințire seara la 7 oare producțiune de cântări în cor, declamațiuni și teatru în sala de învățământ a școlii noue cu program bogat. După producțiune joc. Corurile vor fi dirijate de învățătorul local Nicolau Hamsea. Prețul de intrare la producțiune: de familie 4 cor și de o persoană 1 c.

— **În Mănăsturul-Unguresc** se va da Marți a 3-a zi de sf. Paști (în 2 Maiu st. n. 1905) în sala școlii gr.-or. române o producțiune musicală cu teatru. Inceputul la 1 $\frac{1}{2}$ oare sara. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea elevilor sirguincoși din loc. Program: 1) Christos a înviat, cor mixt de J. Biji. 2) Căii țiganului declamată de M. Racoția. 3) Brăul popilor, cor mixt de G.

Musicescu. 4) Herșcu boccegiul canțonet comic, predat de I. Biji. 5) Logojan, cor mixt de I. Vidu. 6) Ruga dela Chiseteu, piesă teatrală de I. Vulcan.

— **Corul din Ernotfaia** va da un concert împreună cu teatru și declamări în 1 Maiu st. n. în hotelul orașenesc (»Balhaus«) din Reghinul săseșc sub conducerea inv. Alesandru I. Sighișorean. Venitul curat este destinat în folosul școlii gr.-cat. din Ernotfaia, ce se va edifica. Inceputul la 8 oare seara. Ioan P. Chinezu, președinte, George Maior, cassar, Ioan Moldovan, controlor. Program: Ales. I. Sighișorean, »Christos a înviat« (cor mixt 6 voci). »El Zorab« poes. de G. Coșbuc decl. de G. Șuteu. Kirschner, »Pe crengi de soc« (cor mixt). »Scăpați prin foc«, comedie în un act de Ioachim Pop. »Dușmancele« poes. de G. Coșbuc decl. de A Bogdan. Aurel Popovici »Dorul Ardeleanului«, (cor mixt). »Monolog« * * * T. Porumbescu »Marșul cântăreților« (cor mixt). După producțiune dans. În pauză se va juca »Bătuta« și »Călușerul« (Romanul).

— **În Bistrița** va fi o petrecere cu joc, la 1 Maiu 1905 st. n. (a doua zi de Paști) în sala dela Hotelul »Regele Ungariei«. Inceputul la 8 $\frac{1}{2}$ oare seara. Venitul curat e destinat pentru scopurile corului tinerimei din Bistrița.

— **În Bucerdea-grănoasă** (Buzásbocsárd) se va ținea Maial și Producțiune școlară, în 6 Maiu st. n. 1905 (ziua de sf. George), în sala școlii gr.-cat. de acolo. Venitul curat e destinat în folosul școlii.

— **Tinerimea rom. din Buciumi** va da o Producțiune teatrală împreună cu cor și declamațiuni, la 7 Maiu st. n. 1905 în școala rom. din loc. Venitul curat este destinat pentru cumpărarea unui clopot la școala din loc.

— **Norocul lui Kiss este mare!** La tragerea din urmă, de Marți a Loteriei de clase ung. reg. priv. au câștiga premiul de 600.000 cor. și un câștig principal de 5000 cor. earăși l'au câștigat cumpărători norocoși de ai vestitei bănci Kiss Károly és Trsa, Budapest, VII. Erzsébet körút 19, cu losul 82,621, vândut în $\frac{1}{4}$. — La banca aceasta acum a treia oară au câștigat premiul de 600.000 cor. (79) 1—1

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Chestiunea numirilor geografice.** Conferență ținută la congresul didactic al profesorilor de geografie la Iași a. tr. luna Maiu de *Nicolae Mazere*, profesor. (Estras din revista Cultura Română, Anul II. num. 1—4. Botoșani, Tipografia »Reinvierea« 1905. Dl Nicolae Mazere, profesor de liceu în Iași, — altfel de obirșie ardelean de ai noștri — a făcut bun serviciu tuturor celor ce se ocupă de geografie, publicând și în broșură conferența sa, care costă 50 fil. și se poate primi dela autor (Iași, strada Muzelor nr. 26).

— **Floricele din Bănat.** Cântări poporele și Motto-uri din Compozițiunile dlui I. Vidu și alții. Culese de N. Jugănar, Prețul 20 bani + porto poștal. Se află de vânzare la Redacția »Drapelul« în Lugoj și la librării.

— **Dreptul de alegător,** la ulegerea deputaților dietali de Romul Boilă, doctor în științele juridice și politice, cand. de adv. Blaj, Tipografia Seminarului arhidieceșan 1905. Broșură form. 8° preste 100 pag.

În atențiunea mireselor!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minuat executat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârând, cu eigă 3 fl. 95 cr.

Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocazionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în prețurile de fabrică.

La comande din provincă mă reg a însemna cea din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul Müller.

magazin de sticlărie și porțelanerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 1—52

Hotel nou în Cluj »Wesselényi«
Strada Wesselényi Miklós Nr. 17. în față cu »Economul«.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. Public, că am preluat și am deschis noul hotel »Wesselényi« provăzut cu chilli de oaspeți mobilate elegant și curat și cu un

Mare Restaurant.

Culina mea și vinurile îngrijite în pivnițele mele sunt cunoscute și recunoscute, de când țineam hotelul »Zöldfa«.

Mă recomand P. T. Publicului inteligent din loc și din jurul Clujului și-l rog să mă cerceteze și în noul local provăzut cu grădină și chiosc de vară.

Cu distinsă stimă

Manás József

hotelier.

(76) 1—10

Norocul lui Kiss e mare!

Cel ce nu și-a încercat norocul nici odată în Loteria de clase cumpere-și un bilet de loterie la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Cel ce n'a isbitut până acum în jocul loteriei de clase, facă o încercare la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Mai multe mii de inși au câștigat în jocurile de loterie de până acum câștiguri mai mari în banca lui Kiss.

La tragerile de până acum am avut norocirea a plăti cumpărătorilor noștri

De trei ori premiul

600.000 coroane = **1,800.000**

și un mare găștig de

400.000 coroane = **400.000**

La oialtă, pe patru losuri 2,200.000

După fiește care tragere publicăm în cele mai mari jurnale din Budapesta lista losurilor, cari au câștigat la noi, că astfel oricine se poate convinge, că cumpărătorilor (78) noștri norocul le suride. 1—4

Încerca-ți norocul la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Clasa I. a Loteriei XVI. se va trage în 25 și 26 Maiu n. a. c.

Prețurile losurilor din cl. I.

$\frac{1}{8}$ costă 1 cor. 50 fil. | $\frac{1}{2}$ costă 6 cor.

$\frac{1}{4}$ „ 3 cor. | $\frac{1}{1}$ „ 12 cor.

Kiss Károly és Trsa

locul principal de vânzare a Loteriei ung. reg. priv. de clase.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 19 sz.

Losuri de ale lui KISS se capătă.

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălăriiilor« — A »Kalapkirály«-hoz

(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 1—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vênat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

☛ Cele mai ieftine prețuri fixe. ☛

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos și cumpere haine frumoase și ieftine dela

Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetițe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Haine pentru băieți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căpături 1—14 ani dela 2 fl. în sus.

Pălării, capișoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci se pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 1

Ficiorii episcopului din Feleac.

Di canonic Dr. Bunea în cartea sa »Vechile episcopii româneşti«, Blaj 1902 la pagina 13 provocându-se la Cipariu, Archiv p. 775 şi urmât. scrie, că episcopul Danciu din Feleac a avut un fiu cu numele Ioan, presbiter şi paroch. Acest Ioan apoi s-a fi avut trei feciori pe Ieremie, Mateiu şi Petru dintre cari Ieremie era preot la 1595.

Din documentul ce urmează rezultă, că împrejurările genealogice ale episcopului Danciu, în ce atinge pe urmaşii sei, se deosebesc de cele fixate prin Bunea-Cipariu. Publicăm actul pentru ca cei competenţi să-l poată folosi:

Nos Requisites Literarum et Literalium Instrumentorum in Sacristia sive Conservatorio Conventus Monasterii Beatae Mariae Virginis de Colos Monstra repositarum et locatorum ac quarumlibet Judiciarum Deliberationum legitimorumque Mandatorium Principalium Executores, Damus pro memoria per Praesentes: Quod Honorabilis Matthias Pap Praesbiter Ecclesiae Possessionis Valachalis Felek Minister, ac Ladislaus Kracson Aedis Ecclesiae ejusdem Possessionis, coram Nobis personaliter constituti exhibuerunt Nobis et praesentaverunt Literas quasdam Amplissimorum Minorum Judicium et Juratorum Civium Civitatis Kolosvar in pergamento patenter confectas Sigilloque ejusdem Civitatis veri authentico pendentibus obsignatas Adjudicatorias sententiales super Domo quadam et pertinentiis ejusdem Praedictam Ecclesiam Valachalem Felekiensem spectantes judiciaria Deliberatione conclusas et latina Linqua prout moris et decorum esset Privilegialiter conscriptas.... entes Nos iudejn Matthias Pap et Ladislaus Kracson Aedilis debita cum instantia: Quod quid identidem ratione praescriptarum Domus et pertinentiarum Suarum inter ejusdem loci Incolas et Pastores Valachos, tum qui Ecclesiastico munere fungerent tum etiam qui tali Officio destituerentur quidem, nihilominus tamen Jus et Successionem in iisdem suam juxta Consanguinitatis lineam praetenderent, frequens Lis et Controversia moveretur, prout in praesentiarum etiam motae essent et suscitatae; earum autem Literarum patrocinio eo quod ob ignorantiam Linguae Latinae eo uti Litemque et Controversiam inter se motas medio illarum dirimere et tollere nequamquam possent; Ideo nos easdem Literas in Lingvam Hungaricam transferre ad captumque rudium et ignororum quorumlibet sub Sigillo Conventus Nostri authentico pro majori et evidentiori rei testimonio, eisdem exhibentibus extradare vellemus.

Quorum quidem petitionem justam aequitativam non dissonam esse animadvertentes ac insuper nonnullorum etiam ex Juratis Civibus Kolosvariensibus modernis super..... Consensum et intimationem respicientes, in qua..... potuit passim sumus a Nobis impetrari, Literarum autem Tenor juxta translationem Nostram Nat..... sermone sequitur hoc modo:

— Mü Puellacher István Fő és katanai Mihály Király Birák és a több C..... eskütt Polgárok Adjúk emlekezetre ez Levelünknek rendiben jelentvén az kiknek illik mindenknek hogy mikor mi ez Levelünknek megirattatásának Napján az közönséges Városunkbéli dolgoknak igazgatásában az mi Tanács házukban begyülvén le ültünk volna az Tiszteletes Jeremiás Pap, az mi Oláh Feleki Falunkban lako Plébános, és fő egyházi szolga egyfelül; más felül pedig ugyan Feleken lakó Pap Matthe és Pap Péter, Nehaj Tiszteletes Dancsonak akkori Oláh Püspöknek és ugyan Feleki Plébánosnak fiai mi előttünk Személyek szerént jelen levén az megnevezett Pap Péter ugymint kissebbik fiu, jelenté az ő akaratból, és közönséges költséggel fizetéssel és gondviseléssel egy Marta nevű Nényéket az ő ingatlan Javából törvény szerint kielégítették és ki töttek volna és az Eősektől maradat házoknak szabad urósága önékiek ugy mint férfi ágon való embereknek az megnevezett Márta Nények ellen ítéltett és adattott volna, mostan kívánna Ő, ugy mint kissebbik Atyafi és vér azon háznak tulajdonságát és valóságos biradalmát magának tartani, az több atyafiai tudniillik a megnevezett Jeremiás Papot és Plébánost és Pap Matthét pénz fizetéssel kielégítvén, melyet hallván a megmondott Jeremiás Pap és Plébános, felele viszan-

tag illyen képpen: Hogy az az ő Eős házok annak első Szerzőjétől és vevőjétől fogva, mindenkor az Feleki Plébánosoké volt az kik Papi Tisztben szolgáltanak ott sőt ez dolgat már régen Hertzeg Gáspár Fő és Berzéta Mihály ennek az kolozsvári városnak király Birái, látván arra való derék és originál Leveleket törvényből kiment Sententia szerint is megerősítettek és helyben hagyták volna, hogy valamig Jevemiás Pap, és az ő fiai s azoknak is férfi ágon levő maradékok papi tisztben és hivatalban lennének és abból ki nem fogynának mind addig mindenkor azt az házat azok birhatnak minek okáért az megnevezett Pap Péternek mostani kívánsága néha kissebb atyafi volna mindazáltal ugy mint falusi és nem Papi renden való embernek ő ellenek ugy mint Jeremiás Pap és az ő fia, János Pap ellen, kik most az Papi Tisztben és Isteni szolgálatban élénének, alkalmatlan, és hideg volna.

Müs annakokáért, az meg irt Jeremiás Pap feleletének igazságát, mi előnkbe hozott levelének rendiből igen világosan megértvén az mi előttünk boldogul kimult Biráinknak törvényből kiment sententiájokat ez dologban jóvalván helyben hagytuk, sőt az közöttök indult egyenetet is és versenygést mellyet mi előttünk ugy mint örökös és végképpen való le szállításra hoztanak és támasztattanak örök halgatásnak büntetésével le tsináltuk és prallittattuk és le hagyni ítéltük illyen modon: hogy ez megirt peres házat minden hozzá tartozó hasznaival, gyümölcseivel szabadságaival régi határaival és végeivel, az megirt Jeremiás Plébános, és János Pap 's Péter az ő fiai, azoknak is fiai, és önékiek férfi ágon lévő maradéki mindenk, az kik tudniillik ott Papi tisztben lejendenek, mindenkor békeségesen bántodás nélkül, és valóságosan birhassák, ugy mind — ezáltal hogy mostan mindjárt az több atyafiaknak Pap Péternek és Matthe-nak ugy mind külső és falusi személyeknek, az ő házokbéli részekért, éppen negyven magyar forintot, Jeremiás Pap és Plébános az maga és örökös maradéki személyekben tartozék midjárt fizetni és adni. Melyet megadván az mi megírt sententiánknak olly ereje legyen hogy soha az Jeremiás Pap, és Plébános férfi ágon és Papi tisztben levő Nemzetségit az megnevezett Péter Pap és Matthe Pap fiai, ha szinte egyházi tisztbe mennének is annak az háznak igaz biradalmából ki ne vethesék és ki ne rekeszthessék: Hogy pedig történetből az megnevezett Jeremiás Pap, és János Pap is, 's Péter is az ő fiai és az eő nékiek is törvény szerint való fiai az Papi tisztből megszűnnének, avagy ugyan elfogyatkoznának és más Papot fellelnék szükségképpen az feleki Ekleziába és Templomba hozni, ugy akkor az megnevezett Jeremiás Pap maradékinak, az kik Papi tisztben nem volnának az Feleki Lakosak minyájan az megirt negyven forintot, és azon feljül az mostani építésnek is árrát ugy mint tizenhat forintot, többet pedig nem, az egész házért, hozzá tartozóival edgyütt tartozának fizetni. Melly summa meglévén fizetve annak utánna ezen tulajdonsága és valóságos biradalma minden hozzá tartozó gyümölcseivel szabadságival, régi határral edgyütt az feleki Templomhoz való légyen és az jövődő idegen Papokra is minden törvénybeli veszekedés nélkül, nem Véség után járó igazság szerént hanem az Papi tisztnek rendi szerint szolják, és ő töllök biratásék. Mely mi Törvény szerint való vegezőnkkel és rendelünkkel mind az két fél megelégetvén, az meg nevezett Jeremiás Pap, és Plébános is az maga és minden fiai személyekben kik az Feleki Ecclesiában lejendő Papok és Praedicatorak szolgálnának az megirt Negyven forint summát, az több atyafiaknak mi előttünk éppen meg adó, és az atyafiak is tölle fel vevék. Melly fellyebb megirt dolognak hitelére bizonságára és önök erősségére ez mi Privilegiomi Levelünket az mi városunknak öregbik függő Petsétivel megerősítvén, az előtt sokszor meg említett Jeremiás Plébánosnak és János Papnak és ök fiaiknak és maradványoknak mindenknek kiadni rendeltük és végeztük. Adattott az feljebb megirt Kolozsvári Varosunkban Tizenharmadik napján Böjt elő Honak. Ezerötszázkilenczvenöt Esztendőben. Et subscriptum erat: Gregorius Diossy, dictae Civitatis Juratus Notarius M prior.

Quarumquidem Literarum Privilegialium modo praemisso Nativae Linguae per nos redditarum tenorem et Continentiam verbaliter prout fieri licuit sinequa diminutione augmento, et variatione aliena, et non ad rem pertinente transsumpto Praesentium Nostrarum inserentes, Jurium praenominatorum Mathiae Pap et Ladislai Kracson haeredumque et Posteritatum, sed et Successorum omnium Generationum Pap (uti praemissum est) praescriptum sequentium uberiori futura pro Cautela necesar, Sub Sigillo Conventus Nostri authentico fideliter et Conscientiose dandas duximus et Concedendas. Datum feria tertia proxima post-Domenicam Rogationum Anno Domini Millesimo sexcentesimo Quinquagesimo secundo. Et apparebat vestigium sigilli praefati Conventus Majoris et Authentici, Super Cera alba ductili papyrio tecta eisdem loco solito impressi, jam vero ob vetustatem detriti. Erantque in simplici papyro patenter Conscriptae.

Praesentem Copiam cum veris et genuinis suis originalibus per Nos Comportatam iisdemque in omnibus suis punctis Clausulis et articulis Conformem esse, fide Officiorum Nostrorum Mediantem testamur, Claudiopoli Die 15-ta May 1793.

Josephus Lukács m. p., **Paulus Simo de Kissolymos**
Lib. Reg. Cittis. Claud. Juratus fori utriusque
Senator. Advocatus.

Praesentem Copiam Copiam Suo transcripto conformem esse praesentibus fide mediante adtestamur Sig Balasfalva 30. 8 br. 1793.

(L. S.) **Wolfgangus Gergely** m. p.
Comttus Doboka. In. Adressor.

(L. S.) **Josephus Sándor** m. p.
Im. Cottus Kolos Jurassor.

Visul unui dascăl din Maramureş.

Am visat, că eram tinăr... om sêrac... şi umblam plângend într'o iarnă cu mari friguri... printre streini cu reci chipuri: ceream pâne... suspinând; dar... în cale-mi ved un inger foarte înalt şi măiestos¹⁾ şi-l cunosc din chipu-i sincer²⁾, că e dulcele Christos!...

Eu atunci smerit în cale inghenunchiu... şi-l rog plângend: sê-mi dea din milele sale barem una... că-s flămând!...

Zis-am: »Doamne! la toţi dai, numai pentru mine n'ai: vr'o cojiţă de mălai?«..... »Dă-mi Doamne cât de puţin, ca sê scap de-al foamei chin!... Vezi?... că m'ai făcut calic de statură foarte mic... nu pot face lucruri grele, sê-mi câştig pânea cu ele!«.....

Atunci marele 'mpêrat surizend³⁾ mi-a cuvântat: »Vino şi-mi urmează mie, ca sê-ţi dau lucru şi ţie, c'aceea-ţi va fi chiemarea: sê cerci cu degetul marea!«.....

Deci... mers-am după Christos, chiar pe muntele »Pietros« unde stând... mi-a zis duos: »Mêi copile calicuţ, ai grije, sê m'ascuţi!... Vezi?... c'aceia printre munţi: am o stână cam bêtrână, tu sê pasci ai ei mieluţi; dar mi-i mînă la fântână... şi-i scoboară la izvoare... şi sê-i duci şi prin preluşi, pe unde-s florile dulci, ca sê pască şi sê crească: turma sê mi-se 'nmulţească!«.....

»Apoi... mieii cei mai graşi: sê mi-i areţi la strungaşi, ca-'n coliba lor sê-i pască şi de lupi sê mi-i ferească!«.....

Gătând acestea cuvinte: îmi dă ciocan de băiaş... şi... ţin tare bine-aminte, că mi-a mai zis drăgălaş: »Acest ciocan băieşesc, eu ţie ţi-l dăruiesc; deci... când mieii adăpaţi în staul vor fi băgaţi: »cu ciocanul sapă-'n stânci şi fă găuri, cât de-adânci!«... »Nu te teme băieţele, că stâncile sunt a mele... şi-am pus pietri scumpe-'n ele, cari comori — de le-i afla şi de tină le-i spăla: mare va fi plata ta!«.....

Dup'aceasta cuvîntare: Domnul s'a 'nălţat spre soare, ear eu?... cu ciocanul sdrobeam stani, am rēmas între mieluţi ici... în valea ast străină, ca şi alţi sērmani desculţi!...

Şi... păsceam în visul meu mieluşei... tot mereu; ear când mieii odichneau la rēcoare... şi creşteau: cu ciocanul sdrobeam stani, pietri mari... şi bolovani, până-ce din întēmplare: am aflat mărgăritare, dară... mi le-a suflat vēntul... ş'a-umplut cu ele pământul!...

Vai şi-amar de-a mea tristeată!... că eram mănios... foc!... că-'n a visului vieată: la comori n'auvi noroc!...

Ci, dacă m'am deşteptat, m'am mirat de ce-am visat... şi-acum ved cu mintea 'ntreagă, că

¹⁾ Măreţ sau împêrătesc. — ²⁾ În care te poţi încrede, că-ţi va spune adevêrat. — ³⁾ Zimbînd a ride. —

visul meu nu e șagă,.... căci: de un pătrar de veac, eu pasc mieii coala-n lunci;.... ca băiaș: stânci mari desfac, până aflu comori dulci;... cu sërmanul meu ciocan: sparg mereu a nopței stan dintre mieii lui Traian*)... c'ășa mi-a spus Borgovan*) colo-n Gherla... atunci... an, ca: se viu p' aici la mieii... și se-mi fac vorbă cu ei!...

Deci pasc mieii... cum e modru prin a Mar-marosei codru;... numai crucea-mi e cam grea, că: cărarea nu-i călcată,.... dară... m'am cunțit cu ea, căci: doresc să capăt plată!...

Da!... una mereu doresc dela Dascălu ceresc: să se 'ndure și s'adune și ntr'un colț să împreune: comorile ce-am aflat — și vântul mi le-a suflat — să se 'mpleteasc-o cunună — în grădina ast străbună, — carea să facă lucoare: să se cunoască sub soare, c'am umblat și eu la mieii și-am avut treabă cu ei!...

Nu pot să grăesc mai multe, căci: sum »doar fără putere!« dar... de-a vrea... poate s'asculte Domnul... să-mi facă plăcere!... c'atunci greul crucii mele... l'ași privi de ușureală... și-ași striga în sus spre stele fără leacă de sfială: «Retegane! n'ai murit!... că 'n poporul t'eu iubit: în veci vei fi pomenit! Pe cât Roma va trăi: tu tot pomenit vei fi... și și-a gândi Cel din raiu: — coala prin luna lui Maiu, — cine-a păși p'al t'eu plaiu!«....

»Dormi în pace suflet mare: Ioane Pop Retegane!... și-n țeara de preste soare; tu așteaptă cu ardoare») pe colegu-ți moroșan!«....

Jod, în 20 Aprilie 1905.

Petru Bițiu Dancuș
dascăl românesc.

*) Imperatul Romei, care a adus pe străbunii nostri pe aici. — *) Profesorul, care a crescut mai întâiu dascăl român după regulile mai nouă, în diecesa Gherlei. — *) Dragoste arzătoare.

O carte cu adevărat bună!

„Mama S-tului Augustin“

de

EMIL BOUGAUD
episcop frances.

Tradusă de „SALBA“ clericilor români din Budapesta și tipărită cu îngrijirea și cheltuiala d-lui

Dr. E. DĂIANU.

Prețul: broșurat 3 cor., legat 4 cor.

Se capătă la administrația

RĂVAȘULUI

Cluj, Jókai utca nr. 6.

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 45 42—.

Tipografia

»**CARMEN**«

PETRU P. BARIȚIU
..... CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în branșa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

Pentru sezonul de primăvară și vară

recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvar) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căpături economice.

Haine negre de salon și frac.

Mantale de ploaie și de praf. Pereline de excursiuni, costume de turiști, bicicliști etc.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche.

(24) 53 —

Mare surprindere!

600 bucăți numai cu fl. 1.95.

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umblă punctuos pentru ce să de garanță de 3 ani, 1 cravată de mătășă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 sugaretă cu chichlimbar, 1 cuțit de busunar cu cele de lipsă, 1 broș pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată pentru toaletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 coș de mărgele minunat de frumos, 1 păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheja patent, recuise de scris de nikel, prima, 1 p. butoni de simlii briliante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, un drăguț album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la coresp. și încă 520 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai 1 fl. 95.** Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154/K.

NB. Pentru ce nu cunvine să retrimite banii, astfel risicul eschis (66) 14—

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2.80

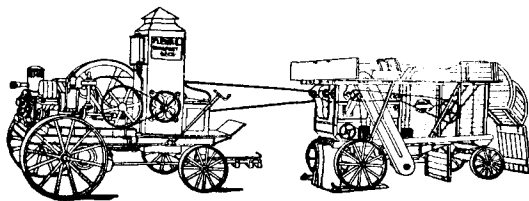
câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghețe. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cupțuși bine pentru iarnă, foarte drăguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2.80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach
Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 14—14

Dénes B. Budapest,
Magazinul și reprezentanția fabricii priv. ces. și reg. de

MAȘINI și MOTOARE alui
Plewa E., inginer, succesorul lui Brauner & Klasek.

MOTOARE
de benzin, gaz și vapor după modelul din 1905.

LOCOMOBIL DE BENZIN 2-20 HP.

Baterii de puternice motoare de gaz în ori-ce mărime cu putere de cal și cu spese de umblat de 2-3 fil. pe ceas. Prețuri ieftine și condițiuni de plătere favorabile. Lista de prețuri gratis.
Se primesc reprezentanți solizi de provincă.
(77) 4-12

La administrația „Răvașului“ se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul broșurat 1.50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Vechile Episcopii, de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

Visuri trecute, de Alesandru Ciura. Prețul 1 c. plus 10 fil. porto.

Cântece, de Emil Sabo. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

Ierarhia Românilor, de Dr. A. Bunea. Prețul 3 cor. plus 10 fil. porto.

Castelul din Carpați, de Jules Verne. Broș. 1 cor. 60 fil. plus porto 10 fil.

Mare magazin de sicrie.

Nr. Telefonului 448. **Jntreprindere** Nr. Telefonulu 448.

de transportul cadavrelor și de înmormântare
MUNTYÁN PÉTER

cel mai ieftin institut de înmormântare în Cluj,
Strada Uni6-utca nr. 13 și Monostori-út 87.

Recomand în atențiunea P. T. publicului din loc și jur institutul meu de înmormântare bogat provăcut și cu sicrie colorate, decorate, de stejar ori aramă, precum și cu toate cele de lipsă la înmormântare, torțe, făclii, cruci, cununi, petele, vestimente de doliu, pe lângă cele mai echitabile prețuri. — Primesc transportare de cadavre în loc și în provincă, ca și în străinătate. Aranjez înmormântări simple ori foarte pompoase și garantez serviciul cel mai prompt.

Inmormântări de copii dela 6 coroane în sus.

» oameni mari dela 16 coroane.

» Atelier de măsar și strugar.

Cerend sprijinul P. T. public însuși jalnic, cu distinsă stimă

(58) 10—10

Petru Muntean.

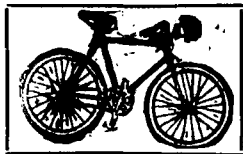
Neajunse în preț și calitate

sunt mașinile mele de cusut cele mai noue, sistem Singer și bicicletele mele.

Mașini de cusut Singer, cu brațe înalte și casten 40 cor., cu »Ringschiff« 78 cor., cu Robbin central 90 cor. 5 ani garanție reală.

Biciclete, modele de 1905. Noue, complete, cu lampă, clopoțel și garanță de siguranță 120 c., foi pe roată 4 și 5 c., mantale noue proaspete 6, 7, 8, 9 cor., pompe 80 fil., pompe de picior 3 cor., lampe cu oleiu 1.90 și 2.20 cor., lampe cu ațetilen cor. 3.20, 3.70, 4.50, 1 cutie de carbid 50 fil., lanțuri 2.80—3.20 cor., pedale 3.60—4 cor., material de a nikelisa 1.70 cor., lac email 80 fil., șeauă 3.50 și 4 cor. Emailisarea unei biciclete complete, a nikelisa cele de lipsă si a o face ca nouă costă 24 cor. Aparat pentru curs liber și piedecă, model din 1905 și »Einspann« 28 cor., 75 bucăți diferite biciclete, folosite, fără cusur, de marcele cele mai fine, 55, 70, 75, 80 cor. complet. Prețur pentru mașine și biciclete, se trimite gratis, dacă se face provocare la »Răvașul«. Expediția se face cu rambursă (per Nachnahme). **M. Rundbakin, Wien, XI, Liechtensteinstrasse 23.** Intemeiată 1875.

Prețurient ilustrat bogat, despre toate cele trebuincioase la biciclete și motoare se trimite franco, dacă se anticipă 60 fil. (în marce postale). In cas de comande aceste spese se restituie. (75) 7—10